

SWOT-analyse en beknopt erfgoedzorgplan

1. SWOT-ANALYSE mbt het DOORGEVEN van het ERFGOED van de TREKPAARDENCULTUUR

→ Binnen alle items van de algemene SWOT-analyse kozen de leden van de Trekpaardenraad individuele prioriteiten. Ze werden vergeleken en samengeteld, zodat per kwadrant een gemiddelde prioriteitenlijst (in het vet gedrukte items) kon worden opgesteld (10/12/2016).

I N T E R N	<p>STERKTES</p> <ul style="list-style-type: none"> - uniciteit paard: combinatie veelzijdig in gebruik en goedaardig in karakter - sterk merk - passie fokkers - expertise fokkers/menners: professioneel en wetenschappelijk begeleid - bewustzijn van en trots op rijke geschiedenis en erfgoed <ul style="list-style-type: none"> - breed maatschappelijk draagvlak - potentieel voor brede publieksbeleving, mits voldoende gedifferentieerd aanbod - neergang aantal fokkers gestopt 	<p>ZWAKTES</p> <ul style="list-style-type: none"> - gezondheid paard en dierenwelzijn (genetische aandoeningen) - beperkte inzetbaarheid in structureel gebruik als recreatiepaard - stamboomwerking (verouderd type paard): teveel belang voor esthetisch ipv functionele aspecten (cfr. afwezigheid van 'verrichtingstesten' bij prijskampen en meerwaarde toilettagage?) - laag economisch rendement: duur in aankoop/onderhoud + lage eindprijs - blokstaarten: onwil toepassing + verdeeldheid - oubollig imago prijskamp/jaarmarkt - vergrijzing - gebrek aan professionalisme in verouderde structuren bij wedstrijden/keuringen (provincialisme) - conservatisme in trekpaardensector <ul style="list-style-type: none"> - draagvlak voor louter fokgerelateerde activiteiten beperkt - bedrog in handel + beperkt verspreide kennis - teveel prijskampen - moeilijk transport trekpaard
E X T E R N	<p>KANSEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - brede inzetbaarheid en toepassingen in vele domeinen (erfgoed, landschapszorg, bosbouw, sociale economie, toerisme, medische revalidatie, ...) - eventwerking: recreatieve activiteiten aangepast aan eigenschappen trekpaard - subsidies: naast geboorte, ook voor gebruik - politiek en maatschappelijk draagvlak - Europese verordening (eind 2018): verbreding genetische basis + transparantie kwaliteitsnorm <ul style="list-style-type: none"> - potentieel voor brede publieksbeleving, mits voldoende gedifferentieerd aanbod - interesse jeugd en breed publiek - wetenschappelijke begeleiding - nieuwe Europese fokkerijverordening - nieuwe reglementering van keuringen - ICE-beleid van de Vlaamse Overheid - Trekpaardenraad 	<p>BEDREIGINGEN</p> <ul style="list-style-type: none"> - verdeeldheid tussen en binnen groepen / verenigingen + weinig transparante werking - kostprijs + ruimtevoorzieningen - regelgeving (leidt ook tot hogere kosten) - vergrijzing fokkers - stil vallen handel - Europese verordening (eind 2018): gevaar voor rasstandaard wegens verlies waarde van keuring voor dekdienst - onwetendheid van het brede publiek ivm onderhoud en verzorging (verschil sport – recreatief trekpaard) - bestemming subsidies: positief voor fokkers (populatie jonge hengsten), negatief voor houders van dieren (> 18/30 maanden) - trekpaardensector is een besloten wereld: weinig toegang/kansen voor nieuwelingen - GAIA-dierenwelzijn - verdwijnen kennis in stand houden en gebruiksklaar maken van voertuigen en werktuigen ihkv menpraktijken

2. Erfgoedzorgplan – Prioriteiten1 (25 maart 2017)

1. Fokken van een gezond trekpaard

Wat?

- zwakke gezondheid: genetische aandoeningen, zwak beengestel, beperkte levensverwachting
- beperkte inzetbaarheid voor gebruik als recreatiepaard

Doel?

- kweken van paarden volgens de rasstandaard die langer leven, gezonder zijn en voorbereid zijn om diverse functies te vervullen
- fokkers beschikken hiervoor over de nodige informatie, verkregen uit professioneel wetenschappelijk onderzoek

VERWERKING FEEDBACK ERFGOEDGEMEENSCHAP

- bindende veterinaire analyse en selectie op medische aspecten

* vóór keuring (deelname prijskamp en hengstenkeuring)

* vóór ontvangst bewaar- en dekpremie

- stimuleren van een fokkerij die vrij is van CPL

* wetenschappelijk onderzoek voeren naar genetische kenmerken trekpaarden: selectie op fenotype (uiterlijk) combineren met fokwaardeschattingen op genotype (DNA)

* voordelen verbinden aan fokken met streng gekeurde hengsten

* transparantie in afstammingsbewijzen vergroten

* inbreng van vreemd (en gezond) bloed stimuleren

- keuringsnormen heroriënteren naar (terug) meer nadruk op dierenwelzijn (blokstaarten), karakter, behendigheid en werkkracht, i.p.v. exterieur en esthetiek, o.a. door gebruikspoeven

* inzetten op vorming keurders en internationalisering jurysamenstelling

* enkel paarden ouder dan 6 jaar op nationale prijskamp (zieke paarden vallen er zo uit)

- kennis en informatie over opfok, africhting en gebruik van trekpaard delen tussen fokkers, keurders en gebruikers

* keuringen en wedstrijden aangespannen en bereden samen organiseren

¹ Ter info: kleurgebruik:

- zwart: oplossing in erfgoedzorgplan (dat noch aangevuld, bevestigd of tegengesproken is door de trekpaardengemeenschap)
- groen: bevestiging van oplossing door trekpaardengemeenschap
- blauw: aanvulling van oplossing door trekpaardengemeenschap
- rood: tegenspraak van oplossing door trekpaardengemeenschap

2. Stimuleren van jonge fokkers

Wat?

- negatieve impact van bedrog en conservatisme in fokkerij en bij prijskampen
- jonge/nieuwe fokkers zijn te beperkt en te weinig duurzaam aanwezig

Doel?

- nieuwe en jonge fokkers goed opvangen en opleiden
- investeren in transparantie bij verkoop trekpaarden verloop prijskampen

VERWERKING FEEDBACK ERFGOEDGEMEENSCHAP

- kennisopbouw en -overdracht bij jonge fokkers verbeteren

* onthaal en toegang tot netwerk verbeteren

(o.a. peter-metersysteem, ontwikkeling starterspakket, aanbod 'neutrale' informatie)

* vorming en workshops aanbieden: laagdrempelig

* sterkere werking jeugdcommissie trekpaard (in KMBT)

- ondersteuning

* startpremie voor jonge fokkers

* opvang voor paard tijdens verlof en bij zwangerschap

* gemeenschappelijke infrastructuur (weide, stallen) ter beschikking stellen

* verenigingen stichten/aanpassen waarin paarden gedeeld en gebruikt worden

- drempels verlagen voor deelname aan activiteiten (keuringen, competities, recreatie)

* educatie/informatie inzetten met oog op rekrutering

* wedstrijden diversifiëren (behendigheid, menvaardigheden, ...)

* keuren op nummer en niet op naam (van fokker)

- duurzame instroom vergroten

* hoger onderwijsopleidingen (landbouw, dierenkunde, ...) actief benaderen

3. Promoten van een multifunctioneel en breed inzetbaar trekpaard

Wat?

- beperkte inzetbaarheid als recreatiepaard
- laag economisch rendement, mede wegens gezondheidsproblemen

Doel?

- fokkerij richten op lichter en gezonder paard dat breed ingezet kan worden
- verhogen zichtbaarheid, draagvlak en economisch rendement

VERWERKING FEEDBACK ERFGOEDGEMEENSCHAP

- premiestelsel uitbreiden naar het ondersteunen van het houden van en werken met het trekpaard

- keuringen aanpassen met meer aandacht voor verrichtingsvaardigheden

- diversiteit in fokkerij promoten (lichter/zwaarder paard) ifv breedte inzetbaarheid

- subsidies voor verenigingen die werkend paard in contact brengen met publiek en hen inspraak/vertegenwoordiging geven in KMBT

- verenigingen stimuleren tot

* organisatie wedstrijden met proeven in inzetbaarheid, africhting, ...

* organisatie activiteiten zoals ploegdemonstraties, meerdaagse tochten, ...

- trekpaard als bio-trekkracht herstellen in zijn economische waarde

* actoren benaderen om trekpaard in te zetten in bio-landbouw, bosbeheer, koerierdiensten, afvalophaling,

...

* overheden benaderen om trekpaardkracht als criterium in aanbesteding op te nemen

* communicatie rond dierenwelzijn verbeteren: 'paard mag moe worden'

- trekpaard inzetten in therapeutische activiteiten in sociale sector

4. Zichtbaarheid van het trekpaard verhogen

Wat?

- beperkte zichtbaarheid van trekpaard in maatschappij
- beperkt draagvlak en beleving bij breed publiek

Doel?

- zichtbaarheid van trekpaard verhogen
- onwetendheid bij het brede publiek wegwerken
- beslotenheid trekpaardenwereld openbreken

VERWERKING FEEDBACK ERFGOEDGEMEENSCHAP

- promotie van inzetbaarheid en beleving van trekpaard

* recreatieve activiteiten gericht op families en kinderen

* economische activiteiten: natuur- en landschapsbeheer, sociale tewerkstelling, ...

* toeristische activiteiten (evenementieel, opendeurdagen, streekidentitair)

* sportieve activiteiten (focus op trek-, men- en werkvaardigheden van paard/menner)

* erfgoedactiviteiten (processies, stoeten, ploegdemonstraties, tocht oude karren)

* jaarmarkten en landbouwbeurzen

- oprichting van een Centrum voor het Belgisch Trekpaard met info over verleden en heden van de trekpaardencultuur, met een belevings- en vormingsaanbod

- communicatie en sensibilisering via (sociale) media + sponsoring zoeken

- keuringen aanpassen in functie van publieksbeleving door o.a. gebruikspoeven

- uitwerken reglement voor bereden en aangespannen wedstrijden door de KMBT

- opleidingen mbt africhten paard: paardenhouders vormen tot veilige menners

- aandacht hebben voor dierenwelzijn (o.a. beleid rond blokstaarten)

5. Stimuleren van export en economische nut

Wat?

- laag economisch rendement van fokkerij
- stilgevallen handel en export van trekpaarden

Doel?

- export van Belgische trekpaarden stimuleren
- aantrekkelijk maken van fokken en verkopen

VERWERKING FEEDBACK ERFGOEDGMEENSCHAP

- kwaliteitsproductie stimuleren: gezonder, inzetbaarder, rustiger fokken

- professionaliseren van het onthaal en netwerking van buitenlandse contacten

* begeleiding en informatie aanbieden (starterspakket)

- promoten bij buitenlandse fokkers van mother-breed-eigenschappen van trekpaarden

- inbreng van vreemd (en gezond) bloed stimuleren

- streven naar Europees stamboek van koudbloedigen

- voorkomen van fraude door strengere controle op gezondheid en afstamming

* label/certificaat van kwaliteit lanceren

- recreatieve activiteiten rendabel maken

* aanbod aan menners, huifkar- en ploegbezitters meer kenbaar maken: website 'ik zoek'

6. Erfgoed van het trekpaard onder de aandacht brengen

Wat?

- beperkte waardering voor de erfgoedwaarden van de trekpaardencultuur
- kennis over gebruiken, technieken en toepassingen te weinig verspreid
- beperkte aandacht voor onderhoud, restauratie en gebruik historische werktuigen

Doel?

- kennis over de erfgoedwaarden van de trekpaardencultuur verwerven en delen
- expertise op het vlak van technieken vergroten
- gebruik van roerend erfgoed in toepassingen van het trekpaard stimuleren

VERWERKING FEEDBACK ERFGOEDGMEENSCHAP

- documenteren van technieken eigen aan het gebruik van trekpaarden op verschillende domeinen (ook landschapsversterking en biodiversiteit, samenwerking met RL'en)

- overdracht van kennis verzekeren door opleidingen/cursussen/workshops, o.a. restauratie en gebruik van historische voertuigen en materiaal

- participatie publiek verhogen

* workshops/cursussen voor niet- en beginnende paardenbezitters (Huizingen?)

- promotie van traditionele technieken en gebruiken op publieksevenementen (menwedstrijden, ploegdagen, ...)

- contacten leggen met de brede museale sector

* bv. rondreizende tentoonstelling

* Bokrijk contacteren voor ontwikkeling aanbod rond trekpaardencultuur

- oprichting van een Centrum voor het Belgisch Trekpaard met info over verleden en heden van de trekpaardencultuur, met collectiestukken, audiovisuele media en een vormingsaanbod voor mensen en paarden

- promotie aanbod verbeteren in media, online en bij activiteiten